
לא על הדבורה לבדה

חרקים הם מאביקים יעילים פחות מדבורים, אבל הם מפצים על החיסרון הזה באמצעות ביקורים תכופים יותר בכל פרח. צילום: FlickR, Toma.M הדעה הרווחת בנוגע להאבקה גידולים חקלאיים היא שדבורי דבש מביתות מבצעות את רוב רובה של ההאבקה. אלא שבמחקר של חוקרים מאוסטרליה, שבדק תוצאות של 39 מחקרים שונים, נמצא שלחרקי בר שאינם דבורים דווקא יש חשיבות גדולה ביותר בהאבקה גידולים חקלאיים ברמה העולמית. מתוצאות המחקר התברר שזבובים, פרפרים, צרעות, עשים, נמלים וחיפושיות אחראים לכ-40% מההאבקה החקלאית בעולם. אמנם חרקים אלה אינם יעילים בהאבקה כמו דבורת הדבש או כמו דבורי בר, אבל הם מפצים על כך בביקורים רבים יותר בכל פרח. עוד נמצא שיש שוני ביעילות ההאבקה בין דבורים ובין חרקים שאינם דבורים בגידולים שונים - גידולי קפה ואשכוליות הואבקו כמעט בלעדית על ידי דבורים, ואילו גידולי מנגו ואנונה הואבקו בלעדית על ידי חרקים שאינם דבורים. ייתכן גם שאוכלוסיות חרקי הבר שאינם דבורים יציבות יותר מאשר דבורים, ולכן יכולות לפצות, לפחות חלקית, על הפגיעה העולמית במספר הדבורים בעולם בשנים האחרונות.

מחשבים מסלול מחדש

למחקר הזה יש כמה השלכות רציניות מאוד, אחת מהן נוגעת להסתמכות הבלעדית כמעט על דבורים כמאביקות בחקלאות של ימינו. התוצאות יכולות לעודד הפחתת ריסוסים נגד חרקים על מנת לא לפגוע בפוטנציאל ההאבקה הזה.

עד היום התעלמו מתרומתם של החרקים להאבקה צמחים. צילום: Yamanaka Tamaki, Flickr

תשתנה בעקבות פרסום המחקר החדש, שכן היום משלמים לדבוראים שמביאים לשדות כוורות לטובת ההאבקה, ואם הן לא יעילות מספיק יש לכך משמעות כספית. שירותי המערכת של החרקים עשויים גם הם לעבור הערכה כלכלית מחודשת - מעכשיו יהיה צורך לבחון עד כמה משתלם כלכלית להגן על חרקי בר מאביקים, במקום להתעלם מהם כמו שנעשה עד היום. [בכתבה שפרסמנו באחרונה](#) אמר פרופ' שרון שפיר מהפקולטה לחקלאות ברחובות ש-99% מההאבקה בחקלאות בישראל נעשית על ידי דבורי דבש מבויתות. אם זה נכון, ייתכן שזה קורה בגלל הריסוסים ובירוא שטחי הבר שהכחידו את מיני החרקים המאביקים האחרים סמוך לשדות, או שבישראל עיקר הגידולים מסתמכים על דבורים. אבל אחרי פרסום המחקר החדש, יכול להיות שגם בארץ יש מקום לחשיבה מחודשת על הנושא. **בעקבות הכתבה ב"זווית" הסיפור**

[פורסם גם ב-ynet](#)